

Rapportage

Internationale goederenstromen

Ontwikkelingen in de internationale
goederenstromen van Nederland 2007-2017

Chris de Blois
Anne-Peter Alberda

Januari 2019

Inhoudsopgave

1. Het totale transport 4

- 1.1 Aanvoer voor het eerst groter dan 600 miljard kilogram 4
- 1.2 Aangevoerde goederengewicht stijgt 3 procent tussen 2007 en 2017 4
- 1.3 Waarde per kg gestegen 5

2. Soorten goederenstromen 6

- 2.1 Doorstroom van 300 miljard kilogram aan goederen 6
- 2.2 Aandeel door- en wederuitvoer stabiel 6

3. Goederengroepen 8

- 3.1 Minder aanvoer van ruwe mineralen, ertsen en metalen 8
- 3.2 Ruwe mineralen: sterke daling ingevoerd gewicht 9
- 3.3 Ertsen en metalen: ondanks daling blijven doorgaande stromen dominant 9
- 3.4 Fossiele brandstoffen: daling gewicht invoer, uitvoer en doorgaande stromen in 2017 10
- 3.5 Overige goederen: stijging gewicht invoer, uitvoer en doorgaande stromen in 2017 11

4. Locaties van lading en lossing 11

- 4.1 Meer goederen uit Azië, Noord-Amerika en niet-EU-landen in Europa 12

5. Vervoerwijzen 13

- 5.1 Toenemend belang van zeevaart 13
- 5.2 Fossiele brandstoffen, ertsen en metalen vooral over zee naar Nederland 14

6. Goederengroepen en regio's 14

Bijlage 17

Samenvatting

In 2017 kwam er een brutogewicht van 604 miljard kilogram aan goederen Nederland binnen. Daarmee kwam het goederengewicht voor het eerst weer boven het niveau van voor de economische crisis van 2009. Ongeveer de helft van de goederen ging door naar het buitenland. De waarde van de aangevoerde goederen in 2017 bedroeg 651 miljard euro.

In vergelijking met 2007 groeide de aanvoer van goederen naar Nederland in gewicht met 3 procent. Tegelijkertijd nam de waarde van de aangevoerde goederen met ruim 40 procent toe. In deze rapportage wordt dieper ingegaan op ontwikkelingen in de goederenstromen naar, door en vanuit Nederland.

Paragraaf 1 gaat in op de ontwikkelingen in het totale internationale transport in Nederland. Vervolgens bespreekt paragraaf 2 de onderverdeling naar verschillende goederenstromen. Paragraaf 3 gaat in op de ontwikkelingen voor vier goederengroepen: ruwe mineralen, erts en metalen, fossiele brandstoffen en overige goederen. Daarna beschrijft Paragraaf 4 waar de goederen vandaan komen of heen gaan. Paragraaf 5 bevat een beschouwing over de vervoerwijzen waarmee de goederen Nederland binnenkomen of verlaten. Paragraaf 6 ten slotte gaat dieper in op de ontwikkelingen voor de fossiele brandstoffen.

Deze publicatie is mede tot stand gekomen met financiering van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Keywords

Doorvoer, fossiele brandstoffen, goederen, internationale handel, transport, wederuitvoer

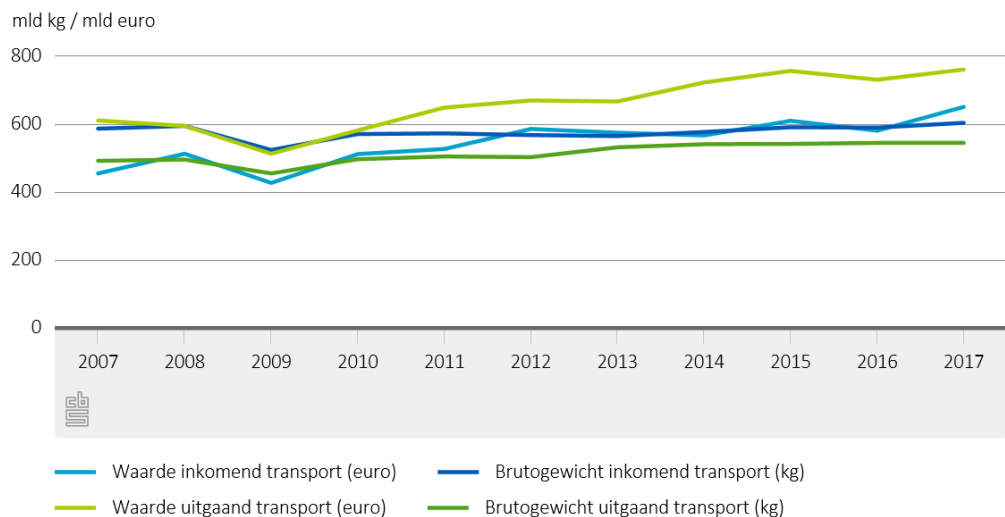
1. Het totale transport

1.1 Aanvoer voor het eerst groter dan 600 miljard kilogram

In 2017 ontving Nederland voor het eerst in de geschiedenis meer dan 600 miljard kilogram brutogewicht aan goederen uit het buitenland. Ten opzichte van 2016 groeide de aanvoer¹ van goederen met 2 procent. Daarmee is het goederengewicht dat Nederland wordt binnengebracht voor het eerst weer boven het niveau van voor de economische crisis van 2009.

De afvoer² van goederen uit Nederland was in 2010 al terug op het niveau van voor de economische crisis en kent na een groei met 6 procent in 2013 een matig stijgend verloop. In 2017 bedroeg de afvoer 545 miljard kilogram brutogewicht, evenveel als in 2016.

1.1.1 Goederenstromen van en naar Nederland

1.2 Aangevoerde goederengewicht stijgt 3 procent tussen 2007 en 2017

De aanvoer van goederen naar Nederland is in gewicht gemeten met 3 procent gestegen tussen 2007 en 2017. Dat de aanvoer zo licht gestegen is in deze tijdspanne komt mede door de economische crisis. In 2009 daalde de goederenaanvoer in één jaar met 12 procent. De afvoer van goederen uit Nederland steeg met 11 procent in gewicht tussen 2007 en 2017.

¹ Aanvoer of inkomend transport. Het totaal aan goederen dat binnen het grondgebied van Nederland is gebracht. Buitengesloten is de transportdoorvoer zonder overlading op Nederlands grondgebied. Het totale inkomende transport is gelijk aan de som van invoer en inkomende doorvoer.

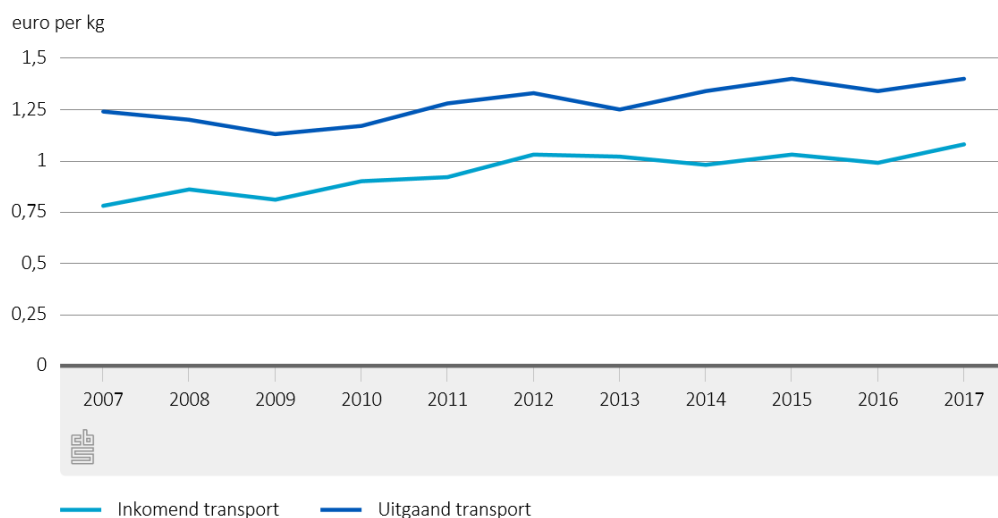
² Afvoer of uitgaand transport. Het totaal aan goederen dat vanuit het grondgebied van Nederland naar het buitenland is gebracht. Buitengesloten is de transportdoorvoer zonder overlading op Nederlands grondgebied. Het totale uitgaande transport is gelijk aan de som van uitvoer en uitgaande doorvoer.

De totale waarde van de aangevoerde goederen steeg met meer dan 40 procent tussen 2007 en 2017. Dat de waarde zoveel sterker is gegroeid dan het gewicht komt mede door prijsstijgingen en door een verschuiving naar meer waardevolle goederen. In 2009 daalde de waarde van de binnenkomende goederen met 17 procent. Met een groei van 20 procent in 2010 werd dit een jaar later weer goed gemaakt. De waarde van de afgevoerde goederen uit Nederland steeg met 25 procent tussen 2007 en 2017.

1.3 Waarde per kg gestegen

De gemiddelde waarde-gewichtratio van de Nederland inkomende goederen is gestegen van 0,78 euro per kg in 2007 tot 1,08 euro per kg in 2017. Voor de uitgaande goederen is de gemiddelde waarde-gewichtratio gestegen van 1,24 naar 1,40 euro per kg. Daarmee is de waarde per kilogram van de inkomende goederen dus sneller gestegen dan die van de uitgaande goederen. De ontwikkeling van de gemiddelde waarde per kilogram wordt beïnvloed door veranderingen in het goederenpakket, prijsstijgingen en de ontwikkeling van lichtere producten en verpakkingen.

1.3.1 Waarde-gewichtratio van inkomend en uitgaand transport

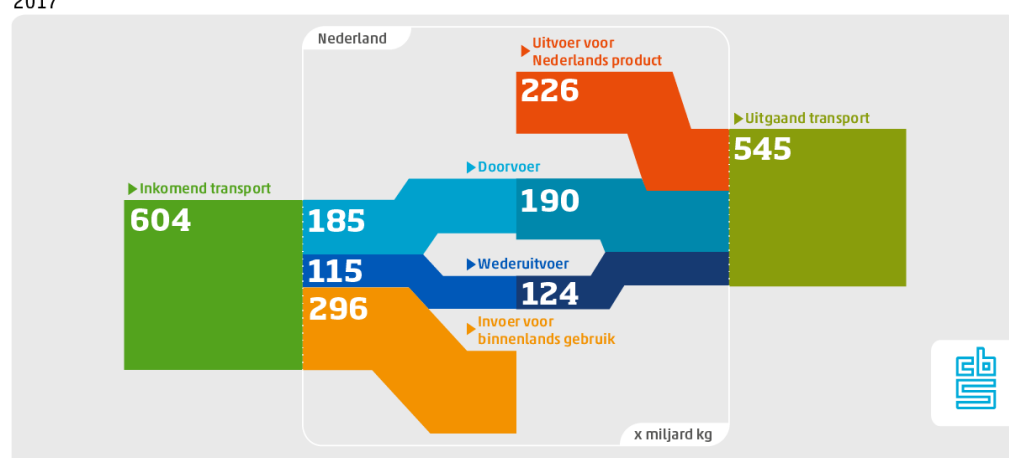

2. Soorten goederenstromen

2.1 Doorstroom van 300 miljard kilogram aan goederen

Ongeveer de helft van de in 2017 aangevoerde goederen werd doorgevoerd³ of wederuitgevoerd⁴. Dat is niet veranderd sinds 2007. Goederen die worden doorgevoerd blijven in buitenlandse handen, maar worden overgeslagen tussen vervoermiddelen binnen Nederland of (tijdelijk) opgeslagen in Nederland. Bij wederuitvoer worden goederen tijdelijk Nederlands eigendom en wordt er vaak nog een minimale bewerking gedaan voordat ze weer worden uitgevoerd. De wederuitvoer is onderdeel van de in- en uitvoer, de doorvoer niet. In onderstaand schema staan de diverse stromen en totalen⁵.

Brutogewicht van de internationale goederenstromen 2017

2.2 Aandeel door- en wederuitvoer stabiel

Het aandeel van de door- en wederuitvoer in het gewicht van de internationale goederenstromen van Nederland is stabiel over 2007-2017: ongeveer 55 procent van het gewicht. Ruim 60 procent van deze doorgaande stromen is doorvoer. Het aandeel van de wederuitvoer is gestegen sinds 2007: van 31 naar 39 procent. Er is dus sprake van een lichte verschuiving van doorvoer naar wederuitvoer. Het aandeel van de door- en

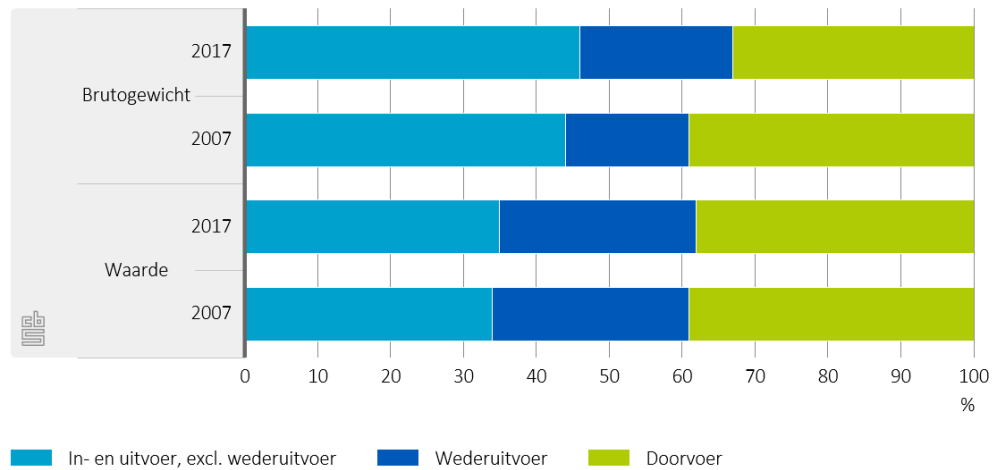
³ Doorvoer. Goederen die Nederland binnenkomen en in (vrijwel) onbewerkte staat Nederland weer uitgaan. Een Nederlands ingezetene wordt op geen enkel moment eigenaar van de goederen. De goederen kunnen door de Nederlandse douane worden in- of uitgeklaard, worden overgeladen van het ene op het andere transportmiddel of tijdelijk worden opgeslagen, onder andere in een douane-entrepot. Buitengesloten is de doorvoer zonder overlading op Nederlands grondgebied.

⁴ Wederuitvoer. De goederen die Nederland verlaten, nadat ze na binnenkomst in Nederland (tijdelijk) eigendom zijn geworden van een ingezetene en geen significante industriële bewerking hebben ondervonden.

⁵ De som van invoer voor binnenlands gebruik, wederuitvoer en doorvoer verschilt enigszins van het inkomend transport. Ook de uitgaande kant is er een klein verschil. Dit komt doordat het inkomende en het uitgaande transport van goederen die niet voor de handel zijn bestemd niet als aparte stromen in de figuur zijn weergegeven. Het betreft onder andere gebruikte emballage, verhuisboedels, door reizigers begeleide bagage, gebruikt materiaal van bouwondernemingen en kermissen en voor reparatiedoeleinden vervoerde voertuigen.

wederuitvoer in de waarde van de internationale goederen is eveneens stabiel: bijna twee derde deel. Hiervan is nagenoeg 60 procent doorvoer, net zoals in 2007.

2.2.1 Internationale goederenstromen, naar soort, aandeel

Waarom is het onderscheiden van verschillende goederenstromen belangrijk?

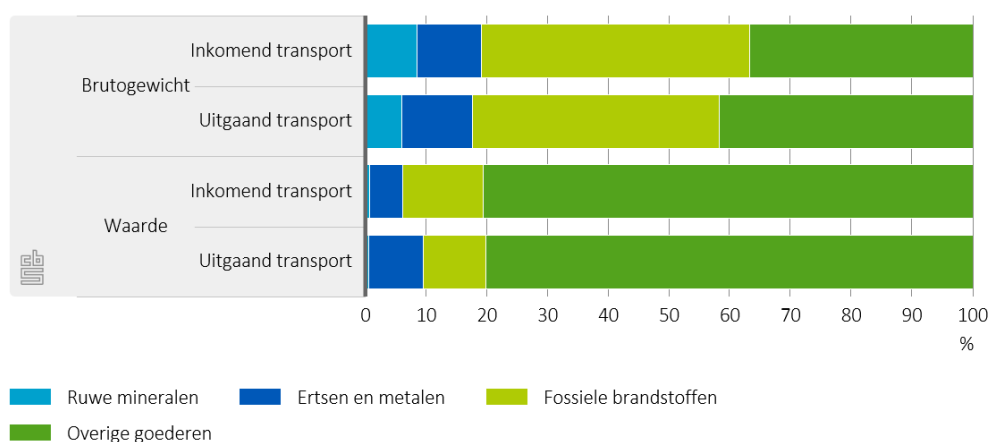
Globalisering drijft verschillende stromen aan die door landen voortbewegen. Een voorbeeld zijn de financiële stromen die via Nederland lopen als gevolg van belastingverdragen. Het merendeel van de inkomende buitenlandse investeringen blijft niet in Nederland, maar wordt direct doorgesluisd naar het buitenland. Op het gebied van de goederenstromen vanuit Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen de uitvoer van Nederlands product, de wederuitvoer en de doorvoer. Op basis van hoeveel toegevoegde waarde de stromen generen voor de Nederlandse economie is de stroom uitvoer van Nederlands product verreweg de meest belangrijke. De Nederlandse samenleving verdient hier ongeveer vijf keer zoveel aan per euro uitvoer als aan de wederuitvoerstroom. De kleinste stroom qua toegevoegde waarde is de doorvoer. Een eerste schatting is dat de doorvoer in totaal circa 5 tot 6 miljard euro toegevoegde waarde genereert, ofwel ongeveer een kwart van wat de wederuitvoer en ongeveer 5 procent van wat de uitvoer van Nederlands product aan toegevoegde waarde genereert. Een van de oorzaken van deze geringe bijdrage aan het BNP is dat in vergelijking met de wederuitvoer er nog minder diensten nodig zijn. De activiteiten bestaan voornamelijk uit overslag en eventuele opslag van de goederen.

Kijkend naar de kosten voor de samenleving zijn de verhoudingen anders. Het ruimtebeslag van de drie goederenstromen op de schaarse infrastructuur is niet wezenlijk anders. De producten worden hoe dan ook fysiek door Nederland heen getransporteerd. Met andere woorden: het vervoeren van 100 miljoen kg Nederlands product is niet anders dan het vervoeren van 100 miljoen kg doorvoer of 100 miljoen kg wederuitvoer met een zelfde vervoerswijze. Als de capaciteit beperkt is, dan concurreren deze stromen met elkaar om bijvoorbeeld de ruimte op de weg-, spoor-, water- en luchtinfrastructuur, wat tot congestie kan leiden. Eventuele uitbreiding van de infrastructuur brengt grote investeringen met zich mee. Ook is de emissie van vervuilende stoffen en geluid niet wezenlijk verschillend tussen de stromen.

3. Goederengroepen

Van het brutogewicht van de aangevoerde goederen is 44 procent fossiele brandstoffen⁶, 11 procent erts en metalen⁷, 9 procent ruwe mineralen⁸ en de rest (37 procent) bestaat uit overige goederen⁹. Aan de uitgaande kant is het aandeel van de overige goederen groter (42 procent) en dat van fossiele brandstoffen en ruwe mineralen kleiner. De overige goederen nemen 80 procent van de waarde van de goederen in het internationale transport voor hun rekening.

3.0.1 Internationale goederenstromen, naar goederengroep, aandeel

3.1 Minder aanvoer van ruwe mineralen, erts en metalen

Goederengroepen met een daling in het totale aangevoerde gewicht tussen 2007 en 2017 zijn ruwe mineralen (30 procent afname) en erts en metalen (14 procent afname). Ook het totale afgevoerde gewicht van erts en metalen daalde in deze periode: een afname van 10 procent. De afvoer van ruwe mineralen bleef nagenoeg gelijk. Fossiele brandstoffen kenden een stijging in het aangevoerde gewicht van 7 procent over 2007-2017. De afvoer van fossiele brandstoffen steeg niet veel meer: met 9 procent. Ten opzichte van 2016 namen de aan- en afvoer van fossiele brandstoffen af met achtereenvolgens 3 en 10 procent. Het aangevoerde gewicht van de overige goederen steeg met 19 procent tussen 2007 en 2017. De afvoer van deze goederen kende een vergelijkbare stijging.

⁶ Fossiele brandstoffen. Steenkool, bruinkool, turf, cokes, aardgas, ruwe aardolie, vloeibare brandstoffen, energiegassen en andere aardoliederivaten.

⁷ Ertsen en metalen. Ertsen, metaalafval, geroost ijzerkies, ijzer, staal en non-ferrometalen (incl. halfabricaten).

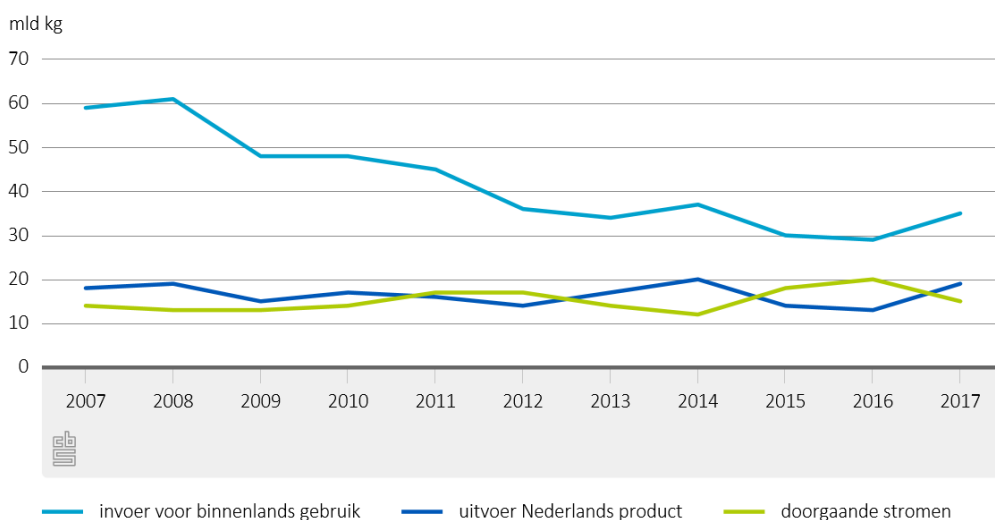
⁸ Ruwe mineralen. Ruwe mineralen en -fabricaten; bouwmaterialen. Hieronder: zand, grind, klei, zout, zwavel, cement, kalk en gips.

⁹ Overige goederen. Landbouw- en voedingsproducten, levende dieren, veevoer, meststoffen, chemische producten, voertuigen, machines en overige goederen, waaronder stukgoederen.

3.2 Ruwe mineralen: sterke daling ingevoerd gewicht

Ruwe mineralen worden duidelijk meer ingevoerd dan uitgevoerd: in 2007 was de invoer voor binnenlands gebruik¹⁰ meer dan drie keer zo groot als de uitvoer van Nederlands product¹¹. In 2017 was de invoer nog bijna twee keer zo groot. De invoer voor binnenlands gebruik van ruwe mineralen is dan ook bijna gehalveerd bijna tussen 2007 en 2017. De uitvoer van Nederlands product en de doorgaande stromen¹² van ruwe mineralen waren in 2017 na enkele dalingen en stijgingen weer terug op het niveau van 2007.

3.2.1 Goederenstromen ruwe mineralen

3.3 Ertsen en metalen: ondanks daling blijven doorgaande stromen dominant

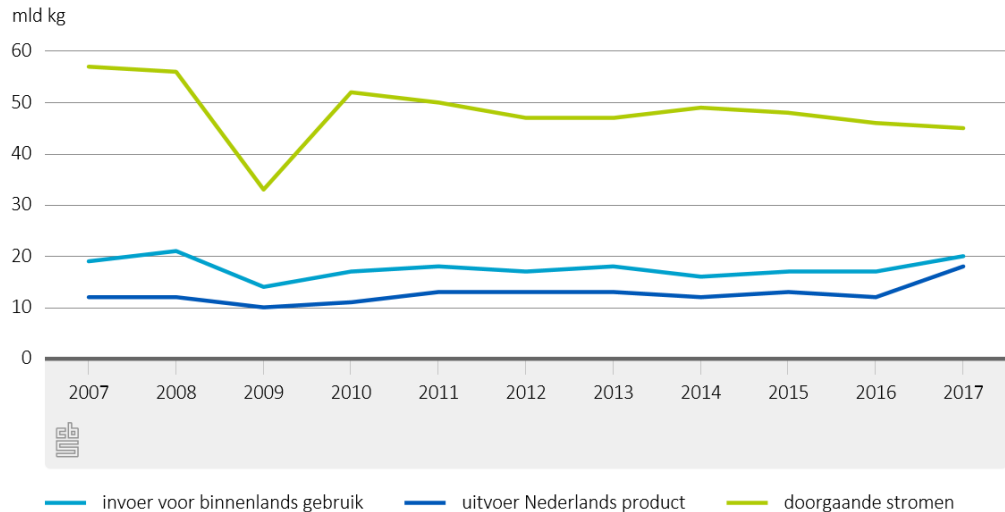
Voor ertsen en metalen zijn de doorgaande stromen duidelijk dominant. In de hele periode 2007-2017 is het brutogewicht van deze stromen groter dan dat van de invoer voor binnenlands gebruik en de uitvoer van Nederlands product samen. De economische crisis van 2009 trof vooral de doorgaande stromen: deze daalden met meer dan 40 procent. De invoer voor binnenlands gebruik ging met een derde omlaag, terwijl de uitvoer van Nederlands product met 13 procent daalde. Over de periode 2007-2017 daalde het brutogewicht van de doorgaande stromen van ertsen en metalen met 22 procent. De invoer voor binnenlands gebruik steeg met 7 procent. De uitvoer van Nederlands product kende met 47 procent een fikse stijging over 2007-2017.

¹⁰ Invoer voor binnenlands gebruik. De voor ingezetenen bestemde goederen, die vanuit het buitenland in het economisch gebied van Nederland zijn gebracht. Hiertoe behoren ook voor verwerking in het productieproces benodigde grondstoffen, halffabricaten, brandstoffen en voor investeringen bestemde vaste activa.

¹¹ Uitvoer van Nederlands product. Het leveren van goederen door ingezetenen vanuit het economisch gebied van Nederland aan het buitenland. Het betreft goederen die in Nederland zijn voortgebracht of vervaardigd.

¹² Doorgaande stromen. Totaal van wederuitvoer en doorvoer.

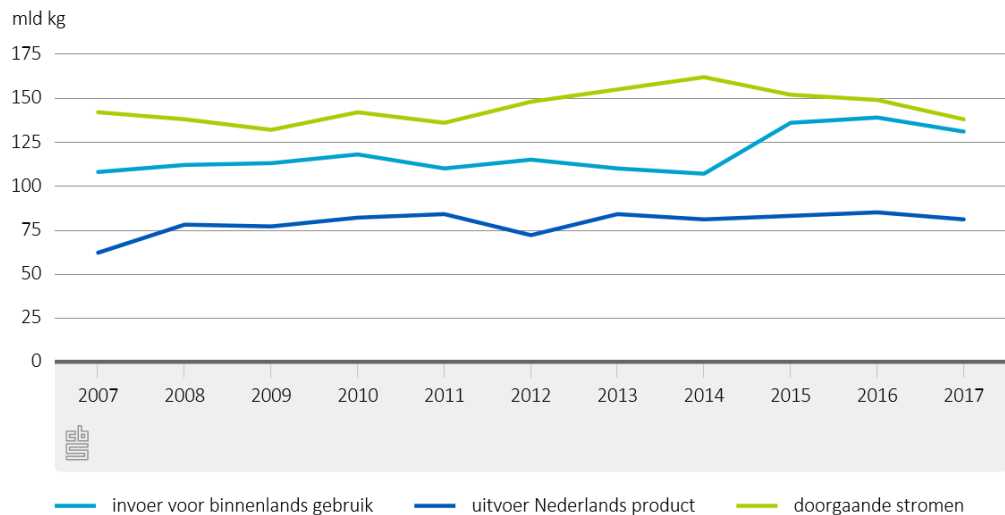
3.3.1 Goederenstromen ertsen en metalen

3.4 Fossiele brandstoffen: daling gewicht invoer, uitvoer en doorgaande stromen in 2017

Van de fossiele brandstoffen steeg de invoer voor binnenlands gebruik tussen 2014 en 2015 met meer dan een kwart. Afgezien van een dip in 2012 was de uitvoer van Nederlands product van fossiele brandstoffen redelijk stabiel sinds 2008. De doorgaande stromen stegen in gewicht tussen 2011 en 2014, daarna was er een daling. In 2017 waren alle drie stromen in gewicht kleiner dan in 2016.

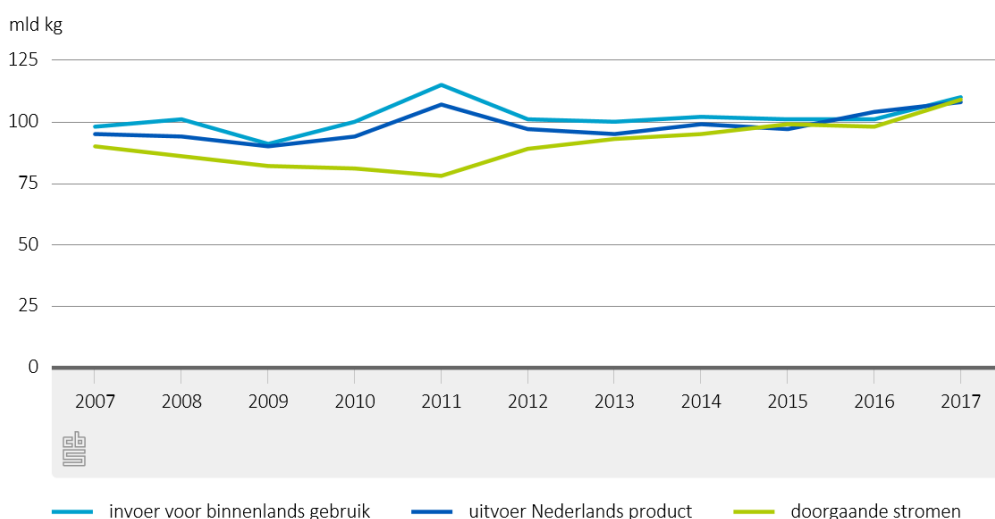
3.4.1 Goederenstromen fossiele brandstoffen

3.5 Overige goederen: stijging gewicht invoer, uitvoer en doorgaande stromen in 2017

Voor de overige goederen geldt dat het voor binnenlands gebruik ingevoerde gewicht een piek kent in 2011 en een stijging met 9 procent in 2017. De uitvoer van Nederlands product heeft ook een piek in 2011 en stijgingen van 7 procent in 2016 en 4 procent in 2017. De doorgaande stromen kennen een stijgend verloop vanaf 2011.

3.5.1 Goederenstromen overige goederen

4. Locaties van lading en lossing

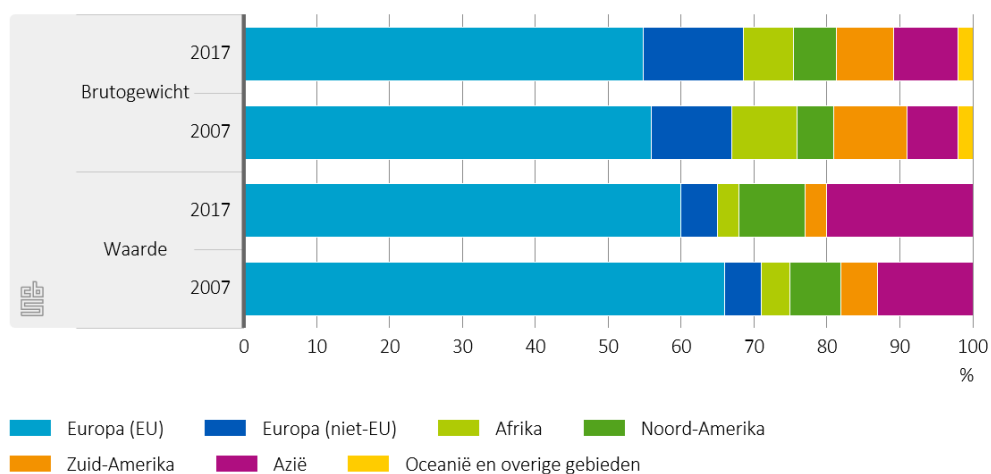
Deze paragraaf beschrijft waar de internationale goederen vandaan komen of naartoe gaan. Het gaat daarbij om de wereldregio's van lading of lossing, dat wil zeggen: de laatste plek waar de goederen op een vervoermiddel zijn geladen vóór aankomst in Nederland of de eerste plek waar de goederen worden gelost na vertrek in Nederland. De regio van lading voor een goederentransport kan verschillen van de regio van herkomst, waar de goederen zijn verzonden; in dat geval is er sprake geweest van overlading in een andere regio. Op vergelijkbare wijze kan de regio van lossing verschillen van de bestemming, waar de goederen uiteindelijk worden afgeleverd.

4.1 Meer goederen uit Azië, Noord-Amerika en niet-EU-landen in Europa

Zowel in 2007 als in 2017 was 56 procent van het gewicht van de naar Nederland gebrachte goederen geladen in de Europese Unie¹³. De aandelen van de niet-EU-landen in Europa, Azië en Noord-Amerika in de aanvoer van goederen namen één of enkele procentpunten toe tussen 2007 en 2017. De aandelen van Afrika en Zuid-Amerika namen elk met 2 procentpunt af.

In 2007 kwam twee derde van de waarde van de inkomende goederen uit de Europese Unie. In 2017 was dit 60 procent. Ook Afrika en Zuid-Amerika verloren aandeel in de goederenwaarde. Een stijging is te zien in de aandelen van Azië (van 13 naar 20 procent) en Noord-Amerika.

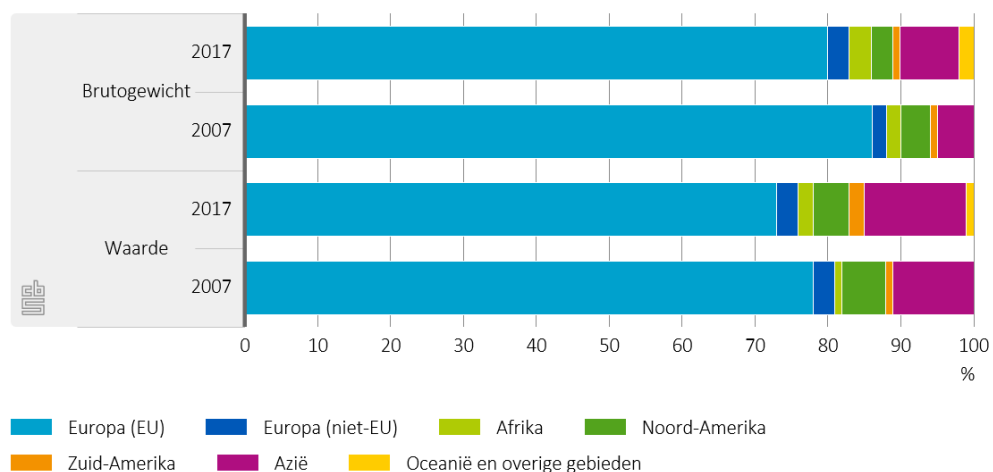
4.1.1 Inkomend transport, regio van lading, aandeel

In 2007 werd 87 procent van het goederengewicht dat Nederland verliet naar andere landen van de Europese Unie gebracht. In 2017 was dit 80 procent. De aandelen van de niet-EU-landen in Europa, Afrika en Azië stegen tussen 2007 en 2017. Daarbij kende het aandeel van Azië de grootste stijging: van 5 naar 8 procent. In de waarde van de uitgaande goederen zijn vergelijkbare ontwikkelingen zichtbaar.

¹³ Voor de hele periode 2007-2017 is uitgegaan van de Europese Unie met 28 lidstaten, ondanks dat Kroatië pas per 1 januari 2013 lid werd.

4.1.2 Uitgaand transport, regio van lossing, aandeel

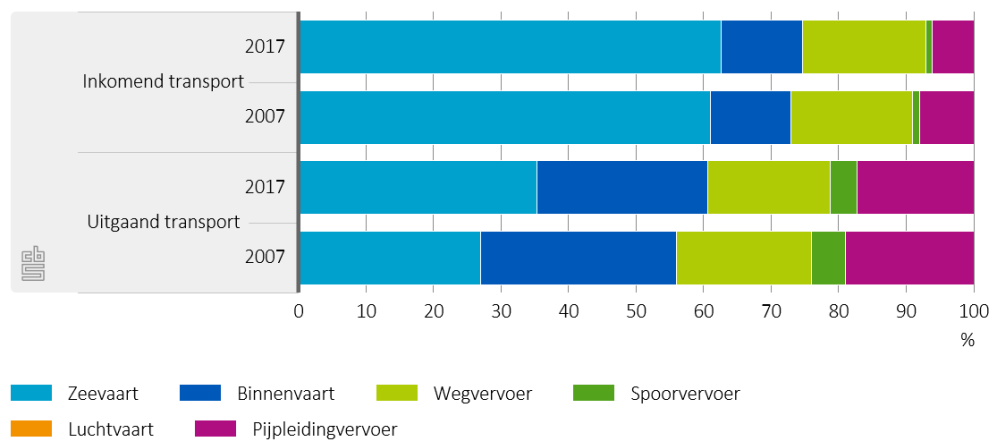

5. Vervoerwijzen

5.1 Toenemend belang van zeevaart

De aandelen van de verschillende vervoerwijzen in het aangevoerde goederengewicht in 2017 verschillen niet veel van die in 2007. Het aandeel van de zeevaart was ruim 60 procent, bijna een vijfde deel kwam over de weg en 12 procent via de binnenvaart. In 2007 verliet ruim een kwart van het goederengewicht het land over zee, in 2017 was dit ruim een derde deel. Deze toename ging ten koste van de aandelen van de overige vervoerwijzen, behalve de luchtvaart.

5.1.1 Internationale goederenstromen, gewicht, naar vervoerwijze, aandeel

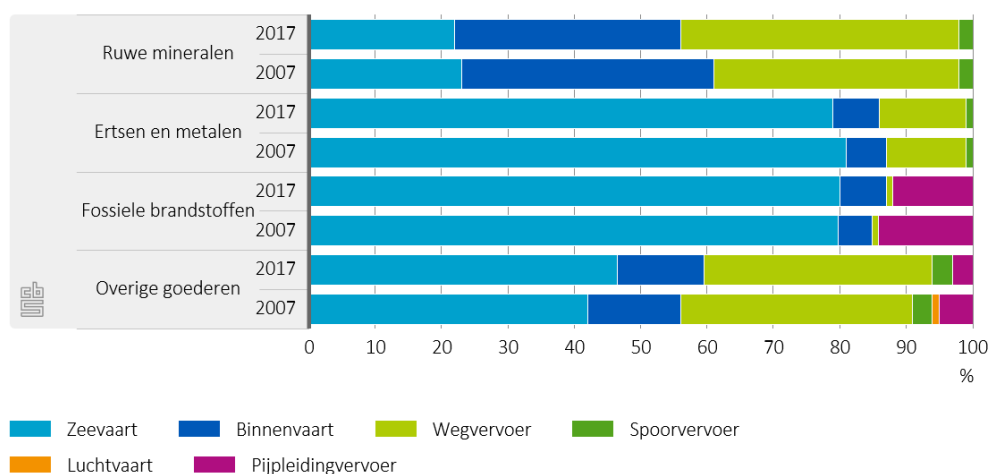

5.2 Fossiele brandstoffen, ertsen en metalen vooral over zee naar Nederland

In 2017 werd 80 procent van het brutogewicht van fossiele brandstoffen over zee Nederland binnengebracht. Voor de ertsen en metalen was het aandeel van de zeevaart ook nagenoeg 80 procent. Ruwe mineralen kwamen vooral over de weg (42 procent) en via de binnenvaart (34 procent) het land binnen, de overige goederen via de zeevaart (46 procent) en het wegvervoer (34 procent).

In 2007 had het wegvervoer een kleiner aandeel in de aanvoer van ruwe mineralen, terwijl het aandeel van de binnenvaart groter was. Verder was het aandeel van de zeevaart in het inkomend transport van overige goederen kleiner in 2007 en dat van pijpleidingvervoer, wegvervoer en binnenvaart groter.

5.2.1 Inkomend transport, gewicht, naar vervoerwijze, aandeel

6. Goederengroepen en regio's

Fossiele brandstoffen hebben een groot aandeel in het goederengewicht dat Nederland wordt binnengebracht (zie paragraaf 3). Deze paragraaf gaat in op de vraag waar de fossiele brandstoffen die in Nederland worden ingevoerd vandaan komen. Het gaat hierbij om de som van de invoer voor binnenlands gebruik en de invoer voor wederuitvoer. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten fossiele brandstoffen:

- vaste minerale brandstoffen: steenkool, bruinkool, turf en cokes;
- aardolie en aardolieproducten: ruwe aardolie, vloeibare brandstoffen, energiegassen en andere aardoliederivaten.

Ten behoeve van de analyse van de in-, uit- en doorvoer is de wereld opgedeeld in 36 regio's, zie de bijlage voor een overzicht. Belangrijke handelspartners van Nederland, zoals Duitsland, België, het Verenigd Koninkrijk, Rusland, Noorwegen en Frankrijk, zijn aparte

regio's of zijn samengevoegd met minder belangrijke handelspartners in de buurt. Andere landen zijn met omliggende landen gegroepeerd. Voor de invoer zijn de wereldregio's van herkomst gegeven, dat wil zeggen: de regio's waar de goederen zijn verzonden.

In 2017 waren zeven wereldregio's verantwoordelijk voor 95 procent van het ingevoerde gewicht van vaste minerale brandstoffen. In 2007 kwam datzelfde aandeel van de invoer nog uit tien regio's. Er heeft dus een concentratie van de invoer van vaste minerale brandstoffen plaatsgehad. Rusland had in 2017 het grootste aandeel (30 procent) in de invoer van vaste minerale brandstoffen en daarna Colombia (25 procent). In 2007 waren Colombia en Zuidelijk Afrika¹⁴ de grootste leveranciers.

Top 7 invoer vaste minerale brandstoffen

	Positie		Aandeel (%)		Groei (%)
	2007	2017	2007	2017	2007-2017
Rusland	3	1	9	30	215
Colombia	1	2	27	25	-13
Verenigde Staten	4	3	8	14	59
Oceanië ¹⁵	6	4	6	10	43
Zuidelijk Afrika	2	5	24	7	-75
Duitsland	7	6	6	5	-26
Baltische staten ¹⁶	10	7	2	4	128

Van de regio's in de top 7 voor de invoer van vaste minerale brandstoffen kende Rusland de grootste stijging in het brutogewicht: tussen 2007 en 2017 verdrievoudigde het ingevoerde gewicht uit Rusland. Daartegenover staat dat de bijdrage uit Zuidelijk Afrika in 2017 vier keer zo klein was als in 2007. In vergelijking met 2007 zijn de Baltische Staten nieuw in deze top 7. Weggefallen uit het lijstje is Zuid-Oost-Azië¹⁷, dat in 2007 nog goed was voor een bijdrage van 6 procent aan de invoer van vaste minerale brandstoffen.

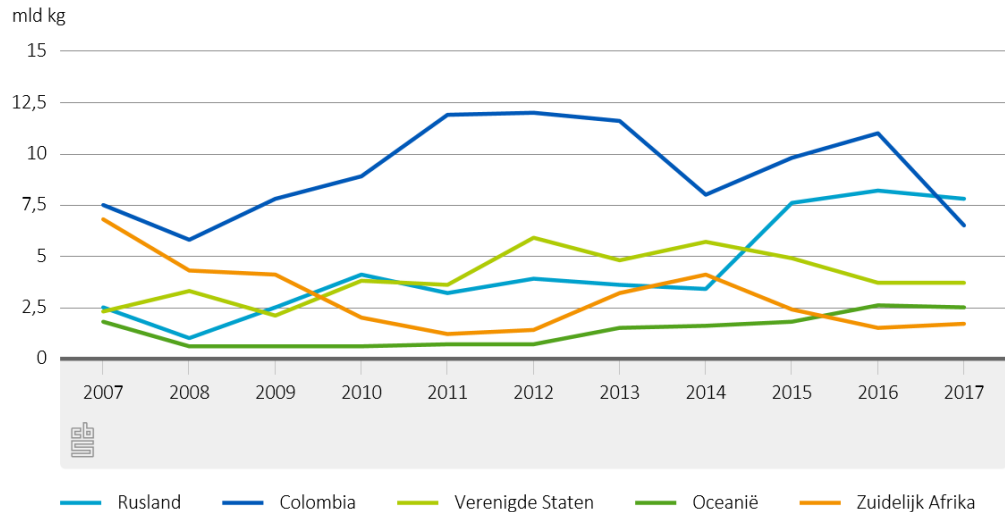
¹⁴ Zuidelijk Afrika: Botswana, Comoren, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mauritius, incl. Agalega-eilanden, Cargados Carajoseilanden, Rodrigues, St. Brandoneilanden, Mayotte: Grande-Terre en Pamanzi, Mozambique, Namibië, Swaziland, Zambia, Zimbabwe, Zuid-Afrika.

¹⁵ Oceanië: Amerikaans-Samoa, Antarctica, Australië, Bouveteiland, Christmaseiland, Cocoseilanden, Cookeilanden, Fiji, Franse Zuidelijke Gebieden, Frans-Polynesië, Guam, Heard- en McDonaldeilanden, Kiribati, Marshall-eilanden, Micronesia, Nauru, Nieuw-Caledonië, Nieuw-Zeeland, Niue-eiland, Noordelijke Marianen, Norfolk-eilanden, Palau, Papoea-Nieuw-Guinea, Pitcairneilanden, Salomonseilanden, Samoa, Tokelau-eilanden, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Verregelegen eilandjes van de Verenigde Staten, Wallis en Futuna, Zuid-Georgië en Zuid-Sandwicheilanden.

¹⁶ Baltische staten: Estland, Letland, Litouwen.

¹⁷ Brunei, Cambodja, Filipijnen, Indonesië, Laos, Maleisië, Myanmar, Oost-Timor, Singapore, Thailand, Vietnam.

6.1.1 Invoer vaste minerale brandstoffen, brutogewicht, herkomst

Sinds 2007 is Rusland in 2017 voor het eerst de grootste leverancier van vaste minerale brandstoffen aan Nederland. Daarvoor kwam de grootste stroom steeds uit Colombia. Tussen 2014 en 2015 verdubbelde de invoer uit Rusland en bleef daarna stabiel, terwijl de invoer uit Colombia tussen 2016 en 2017 met 40 procent daalde.

Top 7 invoer aardolie en aardolieproducten

	Positie		Aandeel (%)		Groei (%)
	2007	2017	2007	2017	2007-2017
Rusland	1	1	27	26	26
Noorwegen ¹⁸	4	2	12	16	68
Verenigd Koninkrijk	3	3	15	13	12
Zuid-West-Azië ¹⁹	2	4	15	11	-5
België en Luxemburg	6	5	5	5	40
West-Afrika ²⁰	7	6	4	4	52
Verenigde Staten	14	7	1	3	610

Rusland had in 2017 ook het grootste aandeel in de invoer van aardolie en aardolieproducten: ruim een kwart van het gewicht kwam uit Rusland. Dat was in 2007 ook al zo. Daarna volgen Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk met aandelen van achtereenvolgens 16 en 13 procent. In deze top 7 kende de invoer van Verenigde Staten met een verzevenvoudiging de grootste stijging. De invoer uit Zuid-West-Azië daalde met 5 procent over 2007-2017. Noord-Afrika²¹ had in 2007 nog een aandeel van 7 procent in de invoer van aardolie en aardolieproducten. In 2017 was dat nog slechts 2 procent.

¹⁸ Inclusief IJsland en de Faeröereilanden.

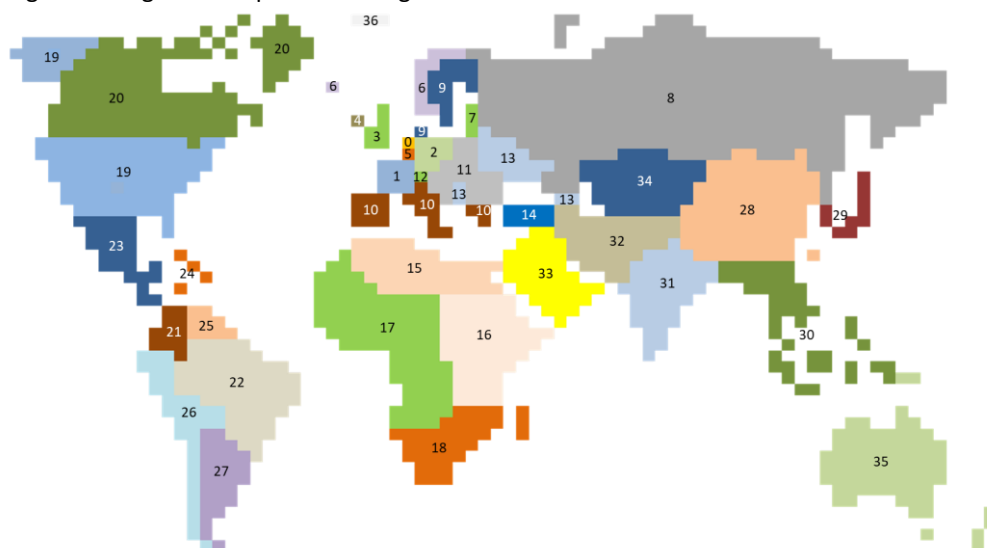
¹⁹ Zuid-West-Azië: Bahrein, Irak, Israël, Jemen, Jordanië, Koeweit, Libanon, Oman, Palestina, Qatar, Saoedi-Arabië, Syrië, Verenigde Arabische Emiraten.

²⁰ West-Afrika: Angola, Benin, Burkina Faso, Centraal-Afrikaanse Republiek, Congo-Brazzaville, Congo-Kinshasa, Equatoriaal-Guinea, Gabon, Gambia, Ghana, Guinee, Guinee-Bissau, Ivoorkust, Kaapverdië, Kameroen, Liberia, Mali, Mauritanië, Niger, Nigeria, Réunion, Sao Tomé en Principe, Senegal, Sierra Leone, Sint-Helena, Ascension en Tristan da Cunha, Togo, Tsjaad.

²¹ Algerije, Egypte, Libië, Marokko, Tunesië, Westelijke Sahara.

Bijlage

Regio indeling: Landen per wereldregio

Nr.	Wereldregio	Landen (alfabetisch)
0	Nederland	Nederland.
1	Frankrijk	Frankrijk, Monaco.
2	Duitsland	Duitsland.
3	Verenigd Koninkrijk	Guernsey, Isle of Man, Jersey, Verenigd Koninkrijk.
4	Ierland	Ierland.
5	België en Luxemburg	België, Luxemburg.
6	Noorwegen, IJsland en de Faeröereilanden	Faeröer, IJsland, Noorwegen, Spitsbergen en Jan Mayen.
7	Baltische staten	Estland, Letland, Litouwen.
8	Rusland	Rusland.
9	Noord-Europa (EU)	Denemarken, Finland, Zweden.
10	Zuid-Europa (EU)	Andorra, Ceuta, Chafarinaseilanden, Melilla, Penon de Alhucemas, Penon de Vélez de la Gomera, Cyprus, Gibraltar, Griekenland, Italië, Malta, Portugal, San Marino, Spanje, Vaticaanstad.
11	Oost-Europa (EU)	Bulgarije, Hongarije, Kroatië, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Tsjechië.
12	Zwitserland en Liechtenstein	Liechtenstein, Zwitserland.
13	Oost-Europa, incl. Balkan en Kaukasus (niet EU)	Albanië, Armenië, Azerbeidzjan, Bosnië en Herzegovina, Georgië, Kosovo, Macedonië, Moldavië, Montenegro, Oekraïne, Servië, Wit-Rusland.
14	Turkije	Turkije.

15	Noord-Afrika	Algerije, Egypte, Libië, Marokko, Tunesië, Westelijke Sahara.
16	Oost-Afrika	Brits-Indisch Oceaan Territorium, incl. Chagoseilanden, Burundi, Djibouti, Eritrea, Ethiopië, Kenia, Oeganda, Rwanda, Seychellen, Soedan, Somalië, Tanzania, Zuid-Soedan.
17	West-Afrika	Angola, Benin, Burkina Faso, Centraal-Afrikaanse Republiek, Congo-Brazzaville, Congo-Kinshasa, Equatoriaal-Guinea, Gabon, Gambia, Ghana, Guinee, Guinee-Bissau, Ivoorkust, Kaapverdië, Kameroen, Liberia, Mali, Mauritanië, Niger, Nigeria, Réunion, Sao Tomé en Principe, Senegal, Sierra Leone, Sint-Helena, Ascension en Tristan da Cunha, Togo, Tsjaad.
18	Zuidelijk Afrika	Botswana, Comoren, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mauritius, incl. Agalega-eilanden, Cargados Carajoseilanden, Rodrigues, St. Brandoneilanden, Mayotte: Grande-Terre en Pamanzi, Mozambique, Namibië, Swaziland, Zambia, Zimbabwe, Zuid-Afrika.
19	Verenigde Staten van Amerika	St. Pierre en Miquelon, Verenigde Staten.
20	Canada en Groenland	Canada, Groenland, St. Pierre en Miquelon.
21	Colombia	Colombia.
22	Brazilië	Brazilië.
23	Midden-Amerika	Belize, Costa Rica, El Salvador, Guadeloupe, Guatemala, Honduras, Mexico, Nicaragua, Panama.
24	Caribisch gebied	Amerikaanse Maagdeneilanden, Anguilla, Antigua en Barbuda, Aruba, Bahama's, Barbados, Bermuda, Britse Maagdeneilanden, Caribisch Nederland, Cuba, Curaçao, Dominica, Dominicaanse Republiek, Grenada, Guadeloupe, Zuid-Grenadinen, Haïti, Jamaica, Kaaimaneilanden, Martinique, Montserrat, Nederlandse Antillen, Puerto Rico, Saint Bartélemy, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Martin, Saint Vincent en de Grenadines, Sint-Maarten (NL), Trinidad en Tobago, Turks- en Caicoseilanden.
25	Noordelijk Zuid-Amerika	Frans-Guyana, Guyana, Suriname, Venezuela.
26	Westelijk Zuid-Amerika	Bolivia, Chili, Ecuador, Peru.
27	Zuidoostelijk Zuid-Amerika	Argentinië, Falklandeilanden, Paraguay, Uruguay.
28	China, Taiwan en Mongolië	China, Hong Kong, Macau, Mongolië, Taiwan.
29	Japan en Korea's	Japan, Noord-Korea, Zuid-Korea.
30	Zuid-Oost-Azië	Brunei, Cambodja, Filipijnen, Indonesië, Laos, Maleisië, Myanmar, Oost-Timor, Singapore, Thailand, Vietnam.
31	India en buurlanden	Bangladesh, Bhutan, India, Maldiven, Nepal, Sri Lanka.

32	Pakistan, Afghanistan, Iran	Afghanistan, Iran, Pakistan.
33	Zuid-West-Azië	Bahrein, Irak, Israël, Jemen, Jordanië, Koeweit, Libanon, Oman, Palestina, Qatar, Saoedi-Arabië, Syrië, Verenigde Arabische Emiraten.
34	Centraal-Azië	Kazachstan, Kirgizië, Oezbekistan, Tadzjikistan, Turkmenistan.
35	Oceanië	Amerikaans-Samoa, Antarctica, Australië, Bouveteiland, Christmaseiland, Cocoseilanden, Cookeilanden, Fiji, Franse Zuidelijke Gebieden, Frans-Polynesië, Guam, Heard- en McDonaldeilanden, Kiribati, Marshalleilanden, Micronesia, Nauru, Nieuw-Caledonië, Nieuw-Zeeland, Niue-eiland, Noordelijke Marianen, Norfolk-eilanden, Palau, Papoea-Nieuw-Guinea, Pitcairneilanden, Salomonseilanden, Samoa, Tokelau-eilanden, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Verre gelegen eilandjes van de Verenigde Staten, Wallis en Futuna, Zuid-Georgië en Zuid-Sandwicheilanden.
36	Overig of onbekend	Niet nader bepaalde landen en gebieden in het kader van het handelsverkeer met derde landen. Niet nader bepaalde landen en gebieden in het kader van het intracommunautaire handelsverkeer. Om commerciële of militaire redenen niet nader aangegeven landen en gebieden in het kader van het communautaire handelsverkeer. Om commerciële of militaire redenen niet nader aangegeven landen en gebieden in het kader van het handelsverkeer met derde landen. Onbekend, zie onbekend.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopig cijfer
**	Nader voorlopige cijfer
2017–2018	2017 tot en met 2018
2017/2018	Het gemiddelde over de jaren 2017 tot en met 2018
2017/'18	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2017 en eindigend in 2018
2013/'14–2017/'18	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2015/'16 tot en met 2017/'18

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

CCN Creatie en visualisatie

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Vragen over deze publicatie kunnen gestuurd worden aan CBS-CvB onder vermelding van het referentienummer 180195. Ons e-mailadres is maatwerk@cbs.nl.

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2018.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.